

Irak- Säkerhetsläget

Från slutet av 2014 till början av 2016

Om rapporten

Denna rapport är skriven i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation \(2008\)](#). Den är en opartisk presentation av tillförlitlig och relevant landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänna förhållanden eller där Lifos expert är en källa, vilket i så fall anges. För att få en så fullständig bild som möjligt bör svaret inte användas exklusivt som underlag i samband med avgörandet av ett enskilt ärende utan tillsammans med andra källor.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets officiella ståndpunkt i en viss fråga och Lifos har ingen avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Temarapport: Irak – Säkerhetsläget

2016-03-15, version 2.0

Lifos – Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet

© Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2016

Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

1. English summary.....	4
2. Hösten 2014 till hösten 2015	6
2.1. Politisk och ekonomisk inramning	6
2.2. Säkerhetsläget.....	9
2.2.1. Anbar.....	10
2.2.2. Bagdad.....	11
2.2.3. Diyala	13
2.2.4. Kirkuk	14
2.2.5. Nineva	14
2.2.6. Salah al-Din.....	15
2.2.7. Södra Irak	16
2.2.8. Iraks provinser, en översikt.....	16
3. Konfliktens påverkan på civila.....	17
3.1. Civila offer	17
3.2. Den humanitära situationen.....	17
4. Konfliktens påverkan på minoriteter och andra utsatta grupper	20
4.1. Minoritetsgrupper	20
4.2. Sunni-och Shiamuslimer	21
4.3. Kvinnor och barn.....	23
4.3.1. Kvinnor	23
4.3.2. Barn	25
4.4. Palestinier	27
5. Källor.....	27
5.1. Elektroniska källor	27
5.2. Muntliga källor	30

1. English summary

Political tensions continue to prevail in Iraq. Controversies between the central government in Bagdad and the Kurdish Regional Government (KRG) over oil revenues resulted in a tentative agreement in December 2014. However, implementations of the agreement tottered during the year and were near collapse, and the situation remains unsteady. Disagreements over the oil revenues and the KRG's entitlement of the budget has had a negative impact on economic growth within the Kurdish Region which is heavily hampered due to the ongoing conflict against the Islamic State (IS), and the massive influx of internally displaced (IDP) as result of the conflict. Consequently, the KRG has undertaken grave austerity measures to meet the challenges, one of which has involved salary cutbacks for civil servants. Political tensions exacerbated further when the region's president Masoud Barazani refused to step down at the end of his term in power. This caused further public outcry and massive demonstrations, most notably in Sulaimaniya in October 2015.

Political tensions and mayhem continue to prevail in other parts of the country. Ethnic and sectarian relations, between Sunnis, Shias and Kurds, remain strained. Prime Minister Haidar al-Abadi continues to endorse efforts to uphold an inclusive government.

Security remains precarious as government forces, backed by Shia (*Popular Mobilization Unit (PMU)*), Kurdish (*Peshmerga*), and Sunni militias, continue to engage in combat against IS. The central provinces- Anbar, Diayala, Ninewa and Salah al-Din remain the most targeted by the conflict. In Bagdad, which is not involved in direct combat, continues to endure bomb attacks, mainly targeting civilians in Shia-dominated neighborhoods. In addition, attacks have been carried out against the security forces as well as the Sunni -*Sahwa*- militias. These attacks have mainly taken place outside the capital, in the northern and southern parts of province. Shia militias continue to target Sunni Muslims in the capital. Reports of summary executions, kidnappings and extortion, attributed to the PMU, have been reported in the capital.

The southern provinces have been relatively insulated from the threat posed by IS. However, growing frustration due to the central government's austerity drive and the growing discontent over widespread corruption and nepotism within local governance has resulted in mass demonstrations. The growing prominence of Iran-backed Shia militias and the upsurge of tribal conflicts are posing new challenges to the country's southern region. Organized criminal networks (often backed by Shia militias) are operating more freely and with impunity. Kidnappings, killings and extortion against civilian have increase as a result. Violence attributed to tribal rivalries further threatens the stability of the region.

The humanitarian crises is one of the biggest challenges facing Iraq today. The protracted war against IS and the prevailing security situation continues to harvest many civilian lives. Over 16,000 civilians have been killed in 2015. Even if the numbers have decreased from 2014, which recorded the loss of 20,000 lives, the nature of the hostilities behind the killings have become more brutal and violence. More than fifty percent of deaths have resulted in execution, the overall majority (over 7,000) of which have been carried out by IS insurgents.

Almost a third of Iraq's population is reported to be in need of dire humanitarian assistance. The country has over three million IDPs, a third of which are residing in the KRI. Host communities accommodating IDPs have exhausted their resources and communal services (healthcare, education, housing..). The situation is particularly strenuous on the relationship between the IDPs and the local populations as people competing over job opportunities and limited communal services. The strained situation further compels IDP families to take drastic measures to survive, some of which involve criminal activities, sexual exploitation and trafficking.

Minorities and other vulnerable groups continue to face grave violations as a result of the ongoing conflict. Religious and ethnic minorities (Yezidies, Shabak, Turkmen, Christians) living under IS-controlled territory are targeted. IS insurgents have destroyed religious shrines and places of worship. Killings and executions committed against minorities continue to prevail. Sectarian and ethnic tensions have affected local populations in government controlled areas. Displaced minorities, as well as Shia and Sunnis have been deterred from returning to the home provinces, earlier occupied by IS, and where government forces, government supporting militias have gained control. Harassment, violence and intimidation against local population in the provinces affected by the conflict have been reported regardless of ethnic or religious belonging.

The growing presence of Shia militias in Bagdad has also affected minority groups. Christians, like Sunni Muslims and Palestinians, have been subject to kidnapping, extortion and harassment by various Shia militias groups patrolling the capital. Summary executions of Sunni have also been reported.

Women and children remain extremely vulnerable. Violations perpetrated against these groups has exacerbated as a result of IS takeover in Mosul and the growing influence of the PMU. Women have become one of the terrains of war. Physical, emotional and sexual violence perpetrated against women and girls has been used to impose political agendas, humiliate and avenge opponents as well as destroy communities. IS takeover of Mosul in 2014 opened a new chapter in sexual violence in Iraq. Sexual violations committed against women and girls by IS as well as government forces and Shia militias has become an integral part of the conflict. Women who have managed to flee IS-controlled areas to the KRI bear witness of horrific atrocities. The KRI lacks both resources and the know-how to help and

support victims seeking refuge in the region. Trafficking is also widespread in all parts of the country. The prolonged conflict has created conducive conditions for traffickers, including displacement, economic desperation and breakdown in law and order.

Grave violations committed against children in the context of armed violence and conflict in Iraq has resulted in the killing and maiming of thousands of children. The upsurge of attacks on civilian targets (schools, hospitals, market places ..etc.) following IS takeover of Mosul in 2014 is one of the contributing factors to the grievances facing Iraq's young population. Another factor is the protracted conflict and at times the worsening security situation that has displaced and traumatized many children. Three million children have been directly affected by the conflict. The systematic recruitment and use of children in conflict related violence is widely practiced by all parties in the conflict. Recruitment of children in IS controlled territories has also led to the upsurge in abductions carried out against children from their home communities. Over 400 children are currently held in detention on security charges in accordance with Iraqi anti-terror legislation which prescribes the death penalty, regardless of age.

Overall, violence across Iraq steadily declined during 2015. There were an average of 27.3 attacks per day during the first quarter, down to 22.0 in the second, 19.5 in the third and 18.1 by the fourth.

2. Hösten 2014 till hösten 2015

2.1. Politisk och ekonomisk inramning

De politiska spänningarna i Irak kvarstår i sina huvuddrag. Dispyten mellan centralregeringen (GoI) och den kurdiska regionala regeringen (KRG) om oljeexporten och budgetfördelningen löstes genom en överenskommelse den 2 december 2014¹. Implementeringen har dock varit skakig och ett halvår senare var kollapsen nära² och är så än³. Bagdad hävdar att Erbil inte levererar överenskommen mängd olja och Erbil att de inte får utlovad del av budgeten. De många tomma byggarbetsplatserna och avbrutna byggnadsprojekten i Erbil, som kunde ses i mars 2015, var syn för sägen. Delegationen, som då besökte den kurdiska regionen (KRI), hörde från såväl representanter för FN och frivilligorganisationer (NGO:s) som politiska makthavare att läget förvärrades av prisfallet på olja, som bidrog

¹ New York Times, Iraqi Government and Kurds Reach Deal to Share Oil Revenues, 2014-12-02

http://www.nytimes.com/2014/12/03/world/middleeast/kurd-pact-with-baghdad-against-islamic-state.html?_r=0

² Wall Street Journal, Iraq, Kurdistan Oil Deal Close to Collapse, 2015-07-03

<http://www.wsj.com/articles/iraq-kurdistan-oil-deal-close-to-collapse-1435922324>

³ Niqash, Cap in hand: Kurdish Will Return to Baghdad to Negotiate..., 2015-11-05

<http://www.niqash.org/en/articles/economy/5153/>

till den ekonomiska krisen, liksom kostnaderna för att bekämpa den så kallade Islamiska Staten (IS)⁴ – vilket i sin tur var en ursäkt för både Bagdad och Erbil att hålla hårt i de tillgångar man hade. Löner till offentliganställda hade inte betalats ut på senare tid och bankernas likviditet var dålig, vilket periodvis gjorde det svårt att ta ut kontanter.

Kombinationen av finansiell kris och ökande antal

flyktingar/Internflyktingar ansågs skapa stora påfrestningar på KRI (lokalsamhälle och flyende).⁵ Situationen har inte blivit bättre av de politiska spänningar, som flutit upp till ytan sedan Massoud Barzani vägrade lämna presidentposten, när hans mandat löpte ut den 20 augusti 2015. KDP står mot övriga partier och bland befolkningen gror missnöjet över den fortsatt dåliga ekonomin hösten 2015, ett missnöje som i oktober tog sig våldsamma former i Suleymaniya.⁶

Påfrestningarna på övriga delar av Irak – ofta och i grunden av samma skäl som ovan – fortsatte också vara stora, i vissa delar så stora att situationen av lokalbefolkningen upplevs som kaotisk när de läggs i öppen dager och kommunikationen mellan sunniaraber, shiiter och kurder är ansträngd.⁷ Den nye premiärministerns, Haider al-Abadi, försök att bilda en inkluderande regering under hösten 2014 resulterade efter partipolitiskt käbbel enligt sektaristiska banor sent omsider i att parlamentet den 23 oktober det året godkände Khalid al-Ubaydi som försvarsminister och Mohammad Salem al-Ghabban som inrikesminister. Den senare var många sunniparlamentariker kritiska mot, eftersom han var högt uppsatt inom Badr-organisationen, den shiitiska milisens (med samma namn) politiska arm. Abadis regering har på olika sätt fortsatt sin strävan mot inkludering sunniaraberna (och kurderna). Åtgärder mot korruption, hjälp till internflyktingars återvändande och rekonstruktion av armén kan nämnas. I november 2014 byttes 36 armébefäl och 24 befattningshavare på inrikesministeriet ut. Abadi hade också utlovat ett nationellt garde, bestående av lokalt rekryterade soldater för försvar av deras hemprovinser. I februari 2015 enades regeringen i frågan. Tanken är att i sunnidominerade provinser kan med denna rekrytering förtroendet för regeringen öka. (Det nationella gardet har emellertid ännu inte godkänts av parlamentet.) I samma anda godkände regeringen samma månad tillägg till

⁴ IS har på några år både som organisation och akronym gått från att omfatta endast Irak till också Syrien eller Levanten/västra Arabien, som ”al-Sham” kan översättas till. Akronymen för organisationens arabiska namn ”al-Dawla al-Islamiya fi al Iraq wa al-Sham” blir DAIISH, som ofta skrivs (och uttalas) ”Daesh”. Lokalt kallas organisationen ”Daesh”, vilket uppfattas pejorativt, inte minst av IS själva, som nu gör anspråk på att vara den Islamska Staten – och inte något som kan uppfattas som ett ord för förstörelse (arabiska ”das”).

⁵ Möten med representanter för FN:s kontor för ”Coordination of Humanitarian Affairs”(OCHA), Rädda Barnen, Middle East Research Institute (MERI), Norsk flyktinghjälp, FN:s ”Assistance Mission for Iraq”(UNAMI) och guvernören i Erbil mellan den 8 och 10 mars 2015.

⁶ Niqash, Dream of 'Other Iraq' Crumbles, 2015-10-15
<http://www.niqash.org/en/articles/politics/5135/>

⁷ Möte med representanter för MERI i Erbil den 8 mars 2015. För att få igång ett embryo till politisk dialog har MERI, som neutral diskussionsledare, anordnat konferenser med företrädare från olika läger.

debaathifieringslagarna i syfte att återintegrera forna baathpartimedlemmar i den politiska processen. Abadi upphävde då också utgångsförbudet i Bagdad som en del i ansträngningarna att minska känslan hos befolkningen av IS-belägring och kaos.⁸ Efter demonstrationer, som fick stöd av Iraks högsta religiösa shiaauktoritet storayatollan Ali al-Sistani, i augusti 2015 vidtog han ytterligare åtgärder mot sekterism och korruption. De tre posterna som vice premiärminister och vicepresident, en av dem förre premiärministern Nouri al-Maliki, skulle bort och många i regeringen jämte vice ministrar och generaldirektörer avskedades. Lönerna sänktes för kvarvarande ministrar och parlamentariker, men kritiker menar att reformerna ännu inte förbättrat livet för vanligt folk.⁹ Ett senare förslag att sänka högre statstjänstemäns löner har mött mer protester.¹⁰ Politiker som riskerar förlora sina privilegier, bl. a. Maliki stödd av sina anhängare i Dawapartiet - samma parti Abadi tillhör - försvårar nu genomförandet av flera av reformerna. Om oljepriset fortsätter falla underlättar det heller inte reformarbetet.¹¹

I södra Iraks provinser, särskilt i Najaf och Kerbala blomstrade ekonomin ännu våren 2015, så också i Basra.¹² Tendenser till secession kan anas, även som en reaktion mot regeringens ur en shiitisk sekterisk synvinkel alltför sunnivänliga politik. Speciellt i Basra, varifrån merparten av Iraks olja exporteras, har aktivister agiterat för att omvandla provinsen till en autonom region liknande KRI.¹³ Trots det relativa välståndet har det förekommit demonstrationer mot provinsstyret, som uppfattas som korrupt.¹⁴ Demonstrationerna i södra Irak har annars mest riktat sig mot regeringen i Bagdad, men också politiker i allmänhet (och religiösa företrädare samt lokala (stammarnas) sedvänjor. Att kritisera religion och sedvänjor var tidigare tabu.¹⁵ Enligt vissa bedömare fungerar demokratin bättre i södra Irak än i KRI, där korruption och despotism i högre grad lever kvar.¹⁶ Enligt

⁸ Congressional Research Service (CRS), Iraq: Politics, Security and US Policy, 20150526, s. 25 - 27

http://digital.library.unt.edu/ark:/67531/metadc689477/m1/1/high_res_d/RS21968_2015May26.pdf

⁹ The Guardian, Iraq's Abadi dismisses 123 senior officials as part of reforms, 2015-09-09 <http://www.theguardian.com/world/2015/aug/07/iraq-protest-corruption-power-cuts>

¹⁰ Bloomberg, Iraq Plans Unprecedented Pay Cuts as financial Crisis Deepens, 2015-10-28 <http://www.bloomberg.com/news/articles/2015-10-28/iraq-plans-unprecedented-pay-cuts-as-financial-crisis-deepens>

¹¹ Niqash, Nobody Wants To Be On Team al-Abadi, 2015-11-04

<http://www.niqash.org/en/articles/politics/5150/>

¹² Iraqi Business News, Basra has Money to Spend on Infrastructure, 2015-07-27

<http://www.iraqi-businessnews.com/2015/07/27/basra-has-money-to-spend-on-infrastructure/>

¹³ CRS, Iraq: Politics, Security and US Policy, 2015-05-26, s. 27

¹⁴ Niqash, Political Independence doesn't pay: Basra's Beleaguered Government, 2015-07-30, <http://www.niqash.org/en/articles/politics/5064/>

¹⁵ Niqash, [...]No More Red Lines For Protestors in Iraq, 2015-10-15

<http://www.niqash.org/en/articles/politics/5133/>

¹⁶ Kurdish Daily News, Southern Iraq Bypassing Kurdistan in Democracy, 2015-04-17

<http://kurdishdailynews.org/2015/04/17/michael-rubin-southern-iraq-bypassing-kurdistan-in-democracy/>

Lifos bedömning är dock demokratin skör även i södra Irak, och utvecklingen av densamma underlättas inte om oljepriset fortsätter att falla.

2.2. Säkerhetsläget

Säkerhetsläget har fortsatt att präglas av strider mellan IS och de irakiska säkerhetsstyrkorna, de senare förstärkta med den frivilliga folkliga mobiliseringen (*al-Hashd al-Shaabi*) "Popular Mobilization Forces/Units/Committee" (PMF/PMU/PMC) - allra mest shiiter och de flesta från etablerade shiamiliser, som Asa' ib Ahl al-Haq, Badrbrigaderna (numera Badrorganisationen) och Kata' ib Hezbollah, totalt ett fyrtiotal miliser. Striderna har huvudsakligen förekommit i samma provinser som tidigare, det vill säga Anbar, Nineva och Salah al-Din samt i viss mån i Kirkuk, Diyala och Babil.¹⁷

Fram till årsskiftet 2014/2015 fördelades dödsoffren per provins och per 100 000 invånare enligt följande.

Anbar	225,12
Salah al-Din	196,57
Diyala	81,28
Bagdad	68,80
Nineva	67,85
Babil	31,69
Kirkuk	28,45
Wassit	6,86
Basra	2,76
Qadissiya	7,49
Missan	1,85
Kerbala	5,91

Antalet civila dödsoffer per 100 000 invånare understeg i övriga provinser ett (1) dödsoffer. Lägst antal återfanns i Dohuk (0,62), Suleymaniya (0,21) och Erbil (0,09) – alltså den kurdiska regionen (KRI).¹⁸ Erbil, provinsen

¹⁷ United Nations Security Council, Fourth report of the Secretary-General pursuant to paragraph 6 of resolution 2169 (2014), 2015-07-13, <http://reliefweb.int/report/iraq/fourth-report-secretary-general-pursuant-paragraph-6-resolution-2169-2014-s2015530-enar>

¹⁸ Siffrorna baserar sig på statistik från Iraq Body Count (IBC) och har bearbetats av belgiska kollegor i EASO-nätverket för landinformation om Irak.

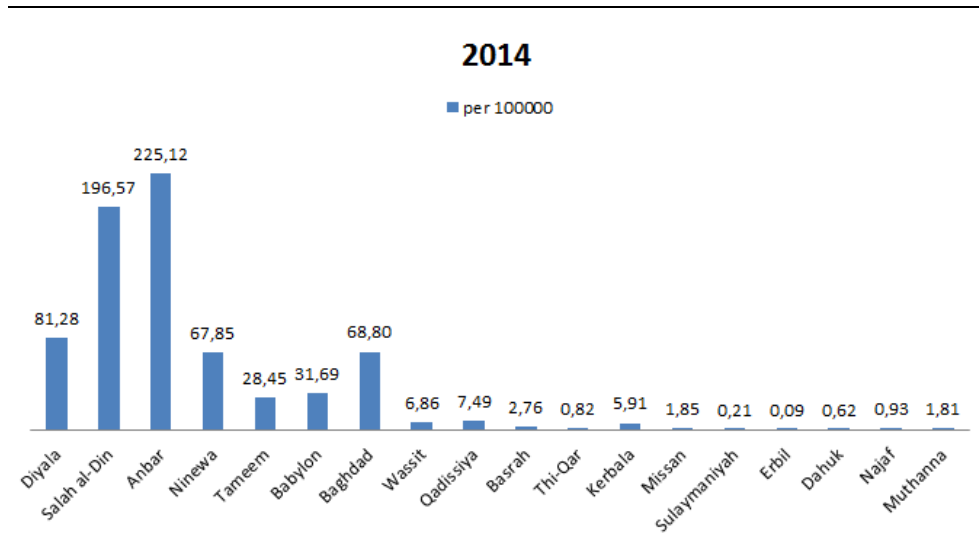
med de lägsta dödstalen relativt befolkningsmängd, utsattes trots allt i november 2014 för en bombattack (mot provinsstyrelsens byggnad nära citadellet). Attacken skördade sex dödsoffer och minst 22 skadade. Attacker som denna är dock sällsynta i KRI; dessförinnan mot Inrikesministeriet i september 2013 och senast mot USA:s konsulat i april 2015).¹⁹

Sedan slutet av 2014 kan man, enligt statistik från Iraq Body Count (IBC), skönja en i stort sett fallande trend när det gäller civila dödsoffer.²⁰ Annan statistik, som inkluderar dödade reguljära och irreguljära stridande visar mer variation, som ändå tillsammans med antalet incidenter från november 2014 till samma månad 2015 antyder en något mindre våldsam utveckling.²¹

Läget provins för provins har hittills i år gestaltat sig som följer. (Drabbade provinser visas i bokstavordning.) Beskrivningen bygger på vecko- och månadsrapporter från bloggen ”Musings on Iraq”, skriven av Joel Wing, som i många år bevakat Irak och av Lifos bedöms vara en balanserad och väl insatt källa, tillika ofta använd av större nyhetsbyråer.

2.2.1. Anbar

I slutet av 2014 ”utvecklade” IS bilbombarna till ett taktiskt offensivt vapen mot regeringsstyrkorna och deras allierade. I Anbar riktades attackerna i januari 2015 mot vägspärrar bemannade av irakiska armén eller andra säkerhetsstyrkor, förmodligen för att underminera den allmänna säkerheten i provinsen innan en större attack. En bit in i februari steg dödsiffrorna, inte p. g. a. fler attacker eller strider utan därför att IS avrättade många (de flesta

¹⁹ Al Jazeera, Suicide car bomb attack hits Iraq's Erbil, 2014-11-19

<http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2014/11/deadly-car-bomb-hits-iraq-erbil-2014111992353562885.html>

²⁰ IBC, hämtad 2015-11-18, (IBC räknar till civila också poliser och tillfångatagna stridande, som avrättas summariskt.) <https://www.iraqbodycount.org/database/>

²¹ Musings on Iraq, blog av Joel Wing, där han per vecka och drabbad provins sammanställer alla incidenter och offer för våldet, som rapporteras i irakisk media. Hämtad 2015-11-18 från Firefox, <http://musingsoniraq.blogspot.se/>

civila) efter att de erövrat småstäderna Baghdadi, Hit och Rawa. Efter ett dödläge i mars gick IS på offensiven och erövrade en armébas (Thar Thar) norr om Fallujah och attackerade bl. a. Ramadi igen. Ramadi föll den 17 maj efter stora förluster för ISF, allierade sunniarabiska stammar (Sahwa) och främst civila, varav många avrättades av IS under striderna. Ramadis fall ledde också till ”blame game” om vems fel det var att ISF flydde och till en ny våg internflyktignar, som mottogs med skepsis i Bagdad om de över huvud taget blev insläppta. Anbar var (tillsammans med Salah al-Din) en månad senare fortfarande fokus för strider, men civila förluster i döda och skadade berodde mest på regeringsstyrkornas artilleri-/granatbeskjutning och flygattacker. En operation att återta Ramadi (och Fallujah) hade kommit igång, men koncentrerade sig på småstäderna runt omkring och ännu efter halvårsskiftet var framgångarna få/lågsamma. De rapporterade incidenterna, som kan vara bl. a. skjutningar, bil- och vägbomber, raket- och granatbeskjutning, självmordsbombningar och flygattacker, blev färre fram till september och planade ut resten av hösten. Regeringsoffensiven fortsätter mot Ramadi och Fallujah i november. Incidenter som härrör från det hållet underrapporteras förmodligen. Ramadi återerövrades av armén och sunni allierade i slutet av december 2015. Shiitiska miliser hölls borta.

2.2.2. Bagdad

I Bagdad riktades bombattacker (sällan bilbomber) fortfarande i slutet av 2014 huvudsakligen mot civila i shiadominerade stadsdelar.²² Attacker förekom också mot säkerhetsstyrkorna och Sahwa, mest utanför staden i de norra och södra delarna av provinsen. De shiitiska miliserna, som tidigare hade börjat ansätta sunnimuslimerna i framför allt Bagdad, fanns kvar men var mer engagerade i strider i Salah al-Din än i utomrättsliga aktiviteter i Bagdad. Antalet säkerhetsincidenter ökade något i februari 2015. Det blev fler civila dödsoffer, vilka sjönk under maj trots sex bilbomber (av totalt 60 i landet). I april verkade IS rikta in sig mer på Bagdad med fler bilbomber och framför allt improviserade sprängladdningar. I maj fortsatte Bagdad vara ett huvudmål för attackerna, men antalet dödade och skadade sjönk. Dock ökade liken efter utomrättsliga avrättningar i staden/provinsen, 51 jämfört med 38 i april. PMU och andra shiitiska miliser förmodas ligga bakom de flesta avrättningarna. Juni, juli och augusti såg inga större förändringar och Bagdad hade fortfarande flest säkerhetsincidenter, dock något färre för varje månad. Kidnappningar har rapporterats från åtminstone juli månad. De fortsatte i september, en rapporterades från östra Bagdad, fem från de norra och nordligaste delarna av provinsen och en från södra Bagdad. Kidnappningar har också rapporterats från centrala Bagdad, det vill säga Karkh, varifrån generellt färre säkerhetsincidenter rapporteras än från andra delar av staden/provinsen. Efter eid al-adha rapporterades fler dödade och skadade i provinsen, troligen för att irakisk media åter var på banan efter eid-semestern. September slutade med 228 rapporterade incidenter och

²² Reuters, Bombs in Shi'ite, Kurdish districts kill 35 in Iraq, 2014-12-05, <http://www.reuters.com/article/2014/12/05/us-mideast-crisis-iraq-blast-idUSKCN0JI0TP20141205>

oktober med något färre. I östra Bagdad var det inte bara IS, som låg bakom våldet. En vecka i oktober hittades fyra dumpade kroppar, som kan ha avrättats av kriminella eller PMU- relaterade grupper. Två skjutningar där kan ha utförts av vem som helst. En kidnappning låg ett gäng kriminella bakom. Fem improviserade sprängningar riktade mot affärsintressen visade IS avtryck. IS stod för de flesta attackerna i provinsen. I hela Irak fortsatte attackerna att minska i november, till årslägstänoteringen 530, ett tecken på att IS varit på defensiven större delen av år 2015. I Bagdad låg de kvar på september månads nivå och drygt 300 människor dödades (i likhet med september), nästan alla civila. Bagdad är den enda provins där attackerna ökat under året. Bagdad har förutom Anbar varit huvudfokus för IS sedan slutet av 2014. Till skillnad från Anbar har det inte förekommit regelrätta strider i Bagdad. IS har dock förmåga genomföra terroristattacker i staden och har sedan sex månader ökat användningen av bilbomber. De flesta oskadliggörs, men när väl en bilbombsattack mot "mjuka mål" lyckas blir förlusterna stora. IS har baser i utkanterna av provinsen och för också in män och sprängmedel från Babil, Salah al-Din och Diyala. I Anbar är de nog för upptagna av striderna mot ISF och PMU för att därifrån lyckas infiltrera Bagdad. En skyddsmur ska 2016 byggas runt staden.

Karta över Bagdadprovinsen: Joint Analysis and Policy Unit (JAPU) ²³

²³ JAPU är en FN enhet för analys av situationen i Irak och kartan är uppdaterad i juli 2015 http://www.uniraq.org/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=952&Itemid=620&lang=en

2.2.3. Diyala

I slutet av 2014 upptäcktes tre massgravar i nordöstra Diyala (Jalawla och Sadiya i Khanaqindistriktet, där en mix av kurder, araber och turkmener bor). De 250 liken bidrog väsentligt till december månads våldsrelaterade dödsfall i provinsen, som totalt hamnade på 310. Massgravarna upptäcktes sedan peshmergan, ISF och PMU erövrade dessa städer. Det verkar som om inte bara IS mördat folk och försåtminerat hus och moskéer där. De segrande anklagades av lokala schejker för att förstöra arabers hus i syfte att hindra de som flytt komma tillbaka. Sommaren 2015 tilläts i vart fall invånarna från Sadiya återvända, officiellt för att staden var rensad från mineringarna.²⁴

IS förskansade sig under tiden i Hamrinbergen och hotade inta distriktet Muqdadiya i centrala Diyala. Granatbeskjutning och strider ledde till en ny våg av internflyktignar i januari 2015. (I början av december fanns det drygt 160 000 internflyktingar från eller i Diyala. De allra flesta hade flytt inom provinsen.) IS tvingades avbryta sin offensiv senare i januari, men i slutet av februari attackerade IS även provinshuvudstaden Baquba. I mars förekom uppgifter att även PMU-grupper låg bakom våld, som hussprängningar och utomrättsliga avrättningar (bl. a. högre tjänstemän nära guvernören)²⁵. IS fortsatte sina attacker under april: bilbomber i Balad Ruz, skjutningar och kidnappning av en FN-tjänsteman i Baquba. Motåtgärder förekom i form av rensningsaktioner i Qara Tapa, men regeringssidan hade svårt att hålla ”rensade” områden – i såväl Diyala som i andra provinser. Maj och juni var förhållandevis lugna månader i Diyala, och platser som helt tömts på befolkning (som Jalawla) kunde hållas. Också i juli rapporterades relativt få säkerhetsincidenter. En av de dödligaste attackerna på länge inträffade dock i Diyala, närmare bestämt i Khan Bani Saad, Khalis och Mandali, där tre bilbomber sprängdes med fler än 140 dödade och nära nog 190 skadade som följd. Juli markerade en skillnad i taktik från IS sida. Från att ha använt bilbomberna som offensiva vapen riktades den månaden lika många bilbombsattacker mot civila som militära mål. Is hade vid halvårskiftet 2015 åtminstone en bombfabrik i Diyala där dessa bilbomber tillverkades. Två bilbomber (i närheten av Baquba) åstadkom förödelse också i augusti²⁶. I slutet av samma månad uppgav den irakiska militären att man förstörde tre bilbombsfabriker i närheten av Hamrin²⁷. Bilbomber fortsatte dock att sprängas i september, med en intensitet på nästan en i veckan. I september förekom också sammanstötningar mellan shia- och sunniaraber i Abu Saida väster om Muqdadiya och säkerhetsincidenter sedan lokalbefolkningen i

²⁴ Joel Wing (Musings on Iraq), Political Deal Between Iraq's Hashd And Kurds Allows Displaced To Return To Sadiya, Diyala, 2015-08-06

<http://musingsoniraq.blogspot.se/2015/08/political-deal-between-iraqs-hashd-and.html>

²⁵ Iraq Oil Report, Militias oversee spiking violence in Diyala, 2015-03-29

<http://www.iraqoilreport.com/news/militias-oversee-spiking-violence-in-diyala-14293/>

²⁶ BBC, Scores killed by car bomb attacks in eastern Iraq, 2015-08-10

<http://www.bbc.com/news/world-middle-east-33853110>

²⁷ Al Forat News Agency, *Breaking news 3 factories for improvising car bombs in Diyala*, 2015-08-26, <http://en.alforatnews.com/modules/news/article.php?storyid=21256>

Khanaqin åter släppts in i distriktet. IS-infiltratörer kan ha smugit sig in bland de återvändande. Vid den här tiden hade nästan 70 000 internflyktingar återvänt till sina distrikt inom provinsen och från andra provinser²⁸, möjligen ett tecken på en relativ förbättring av säkerhetsläget i Diyala. Fler bilbomber, andra bomber och smärre skjutningar i oktober ändrar inte bilden av en sakta förbättring. Tredje veckan i oktober var dock den våldsammaste sedan mitten av maj 2015 med IS granatbeskjutning av Abu Saida och Mukhisa, dock inga bilbomber. Poliser i ledande ställning har bytts ut efter de värsta bombdåden. IS bilbombskampanj fortsätter, men få bilbomber når sina mål och kampanjen kan ses som ett tecken på svaghet hos en terrorgrupp på defensiven.

2.2.4. Kirkuk

Kirkuk är en provins av stor strategisk betydelse med en omstridd befolkningssammansättning. Provinsens vitala ekonomiska resurser (gas och olja), den utdragna konflikten och den etnisk/religiösa sammansättningen tillsammans bidrar till en hel del spänningar mellan grupperna. Mestadels står kurder mot araber och turkmener, och spänningar förekommer också av religiösa skäl, viket IS har utnyttjat. IS har under 2015 fortsatt med attacker mot peshmergans ställningar i provinsen. Peshmergan håller dock fortfarande staden Kirkuk med omgivningarna och har under året gjort framstötningar i de södra delarna av provinsen med samma namn, på senare tid distriktet Daquq och Hawija. Rapporter om förstörelse och plundring följde i spåren. Antalet säkerhetsincidenter hölls i december 2014 på en låg nivå (ca. 30) för att under januari 2015 nästan fördubblas och sedan gå ner till 13 incidenter i februari. (Att dödstaten gick upp i mars, beror på att en massgrav hittades i provinsen.) Med höstens inträde verkar incidenterna fortsätta på ungefär den nivån. Efter ett längre relativt lugn iscensatte IS samordnade attacker mot åtta småstäder den 6 juli. Terrororganisationen lyckades ett tag hålla tre av dem, men peshmergan med hjälp av västligt flygunderstöd lyckades snart återerövra dem. I södra delarna stöttade kurdernas aktioner irakiska regeringens offensiv för att återta Tikrit i Salah al-Din.

2.2.5. Nineva

Från att under IS blixtkrig sommaren 2014 ha tappat kontroll över stora delar av de omstridda områdena i Ninevaprovisen hade peshmergan (förutom erövringarna nämnda i version 1.0) mot slutet av 2014 brutit IS belägring av Sinjarberget och också börjat återta nära en tredjedel av det av yezidier tidigare - innan de fördrevs och slaktades av IS - dominerade distriktet Sinjar. Peshmergans framgångar ledde enligt vissa rapporter till att utländska jihadister lämnade Mosul och att lokalbefolkningen började hamstra förnödenheter inför, vad man trodde, en nära förestående offensiv mot staden. En sådan uteblev, men aktiviteten från både regeringstroga styrkor och IS ökade i januari 2015. De senare försökte återta förlorat

²⁸ IOM, Diyala - Governorate Profile, (August 2015) <http://reliefweb.int/report/iraq/iraq-iom-governorate-profile-diyala-august-2015>

territorium i Bartella, Bashiqa, Tel Afar och vid Mosuldammen samt genomförde nålsticksattacker i februari mot Makhmour, Sinjardistriktet och (den ännu inte färdiga) Badushdammen söder om Mosul. Samtidigt fortsatte IS med sin skrämselfaktik och sina avrättningar på de territorier de kontrollerade. Sex åklagare fick sina hus sprängd i luften i Tel Afar. Kvinnor, ynglingar som tittat på fotboll och forna poliser/soldater i ISF samt minst en journalist avrättades i Mosul. Avrättningar av lokalbefolkningen fortsatte under våren och över sommaren. IS fortsatte också att attackera peshmergastyrkorna i provinsen, men slogs varje gång tillbaka. Den av IS i juli återupptagna bilbombkampanjen över stora delar av Irak (främst i provinserna Anbar, Bagdad, Diyala och Salah al-Din) noterade sex förstörda och fyra detonerade bomber i Nineva. I augusti avrättades 733 människor över stora delar av provinsen, nästan lika många som under sommaren dithills. Avrättningarna fortsatte i september och in i novemberber, främst i Mosultrakten. Bland de avrättade återfanns en radiochef, två advokater, tre kvinnor, företrädare för politiska partier, flera universitetsprofessorer, mukthars, imamer, shejker och tidigare soldater/poliser - de senare i sunnifästet (och tidigare Saddamtrogna) byn Hamam al-Alil söder om Mosul, där IS också sprängde en jordbrukshögskola. I Kokjila förstördes 10 hem tillhörande minoriteten shabaker. IS attackerade även peshmergaposteringar kring Mosuldammen, Hardan, Tel Saqif och i Sinjardistriktet. Det senare hade i mitten av november så gott som helt återtagits av en motvillig koalition av PKK-, PYD- och KDP-peshmerga jämte 600 unga yezidiska män och kvinnor starka Sinjar/Shingal Resistance Units (YBS), en milis framsprungen ur alla de yezidier som tvingades fly undan IS i augusti 2014. Nu kunde de återse själva staden Sinjar, men ännu inte flytta tillbaka på grund av all förstörelse och oenigheten ”koalitionsbröderna” emellan om vem som ska styra distriktet. Dödssiffrorna för Nineva steg i november i takt med att flera massgravar (med mördade yezidier) hittades. I december försökte sig IS på större motattacker med bilbomber och granatbeskjutning, vilka medförde tvåsiffriga förluster hos peshmergan, men inte rubbade frontlinjerna, som nu också skar av huvudvägen mellan Raqqa och Sinjar.

2.2.6. Salah al-Din

Mot slutet av 2014 kunde man ana en vändning av läget i Salah al-Din när ISF, PMU och lokala stamkrigare nådde avgörande framsteg i distriktet Balad i södra delen av provinsen. Offensiven för att återta provinshuvudstaden Tikrit slutade framgångsrikt efter ett utdraget ställningskrig mellan den 2 mars och 4 april. I november 2015 hade armén och PMU också återtagit Baiji och dess oljeraffinaderi²⁹. Upprensningsaktioner pågick dock året ut. Rapporter om skövling och hämndaktioner – både från PMU och lokala stammar/klaner – har förekommit. På sistone rapporteras också om att internflyktingar börjat återvända.³⁰

²⁹ BBC, *Iraq troops reach Baiji oil refinery besieged by IS*, 2015-11-18

<http://www.bbc.com/news/world-middle-east-30103392>

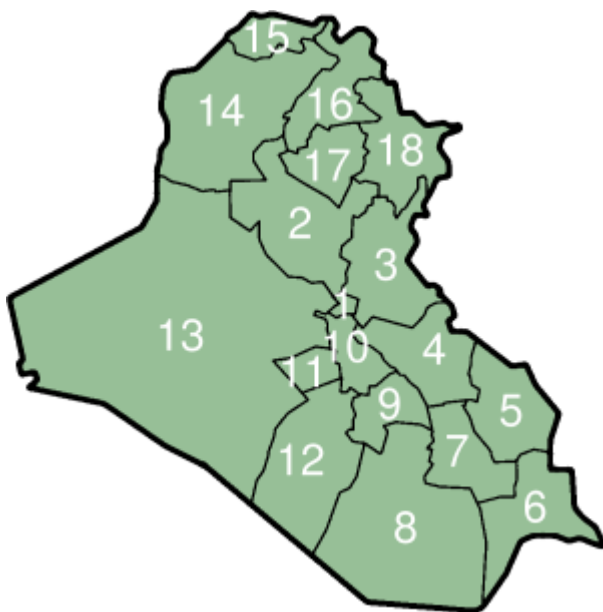
³⁰ Musings on Iraq, *Albu Ajeel Points To Tribal Disputes In Post-IS-Iraq*, 2015-11-10

2.2.7. Södra Irak

Provinserna i södra Irak har i år varit relativt förskonade från våld och anses relativt säkra. För Basras del inleddes dock 2015 med att tre sunnitiska prelater sköts till döds³¹. Det våld som förekommer är ofta relaterat till stam- och personliga dispyter. Det politiska våldet är vanligast i Basra, men begränsas nu av att de flesta shiamiliser är engagerade norrut. Detta hindrade inte politiska motståndare från att slåss i provinsrådet i juli, samma månad en demonstration mot den dåliga elförsörjningen slutade i våldsamheter samtidigt som våldsamma strider rasade mellan två stammar i två dagar.³² I Basra har den sista tiden också noterats en ökning av kidnappningar och annan kriminell aktivitet. Stamfejderna och laglösheten, som den lokala ordningsmakten inte tycks rå på, fick till slut premiärministern att sända en armétrupp till provinsen.³³

2.2.8. Iraks provinser, en översikt

Irak är indelat i 18 [provinser](#) eller [guvernorat](#) (*muhafazat*, singular - *muhafazah*):

Nr	Provins	Huvudstad
1.	Bagdad (بغداد)	Bagdad
2.	Salah al-Din (الدين صلاح)	Tikrit
3.	Diyala (ديالى)	Baquba

IOM, *Displacement Tracking Matrix (DTM Round 38)*, February 2016

<http://iomiraq.net/dtm-page> eller via Lifos fokusland Irak

³¹ Al Arabiya, *Gunmen kill 3 Sunni clerics in Iraq city of Basra*, 2015-01-02

<http://english.alarabiya.net/en/News/middle-east/2015/01/02/Gunmen-kill-3-Sunni-clerics-in-Iraqi-city-of-Basra.html>

³² Menas Associates, *Trouble in Basra*, 2015-07-29, <https://www.menas.co.uk/trouble-in-basra/>

³³ Iraqi News, *Abadi sends armored forces to Basra to end tribal conflicts*, 2016-01-13

Nr	Provins	Huvudstad
4.	Wasit (واسط)	al-Kut
5.	Maysan (ميسان)	al-Amara
6.	Basra (البصرة)	Basra
7.	Thi Qar (ذي قار)	al-Nasiriya
8.	al-Muthanna (المثنى)	al-Samawa
9.	al-Qadisiyya (القادسية)	al-Diwaniya
10.	Babil (بابل)	al-Hilla
11.	Kerbala (كربلاء)	Karbala
12.	Najaf (النجف)	Najaf
13.	al-Anbar (الأنبار)	al-Ramadi
14.	Nineva (نينوى)	Mosul
15.	Dohuk (دهوك)	Dohuk
16.	Erbil (أربيل)	Erbil (kurdiska <i>Hewlêr</i>)
17.	Kirkuk (التاميم)	Kirkuk
18.	Suleymaniya (السليمانية)	Suleymaniya

3. Konfliktens påverkan på civila

3.1. Civila offer

Antalet civila dödsoffer under 2015 var 17080 enligt Iraq Body Count (IBC), en minskning från 2014 som låg på drygt 20 000 offer. I likhet med 2014 står IS bakom det största antalet inrapporterade dödsoffer under 2015³⁴. Enligt IBC ligger avrättningar bakom hälften av alla dödsfall begångna mot civilbefolkningen. IS uppges stå för majoriteten av avrättningarna, totalt 7,101, medan de resterande, 1,246, uppges ha genomförts av andra aktörer, i huvudsak de väpnadestyrkorna (t.ex. ISF, PMU)³⁵.

Den övergripande majoriten (90 procent) av dödsofferen under 2015 var hemmahörande i Nineva, Anbar, Salah al-Din, Bagdad och Diyala. Nineva och Anbar står för nästan hälften av dödsofferen 4,089 respektive 3,930. Antalet dödsoffer i Bagdad försätter på en hög nivå med 3,426 döda³⁶.

3.2. Den humanitära situationen

Konflikten fortsätter att slå hårt mot civilbefolkningen. Enligt en nyutgiven [rapport](#) publicerad av FN:s humanitära kordinator i Irak–*United Nations*

³⁴ Iraq Body Count, *Iraq 2015: A Catastrophic Normal*, 2016-01-01

³⁵ Ibid

³⁶ Ibid

*Office for the Coordination of Human Affairs (OCHA)*³⁷ ska närmare en tredje del (cirka 10 miljoner) av landets 36 miljoner invånare vara i behov av humanitär hjälp. Den humanitära krisen i Irak är en av de snabbast växande i världen³⁸. Idag finns det drygt 3,3 miljoner internflyktingar. De fallande oljepriserna och därmed dåliga statsfinanserna, som till stor del har gått till att finansiera de militära insatserna i kampen mot IS, har gjort det svårt för värdssamhällen att tillhandahålla basala samhällstjänster, som sjukvård, bostäder och skola, till de allt växande skaror av internflyktingar som flyr undan striderna i hemprovinserna. Även om 90 procent av internflyktingar lever utanför läger är situationen akut för många av dem. OCHA beräknar att cirka 700,000 människor är i akut behov av tak över huvudet, då dessa förnärvarande bor i övergivna och ofärdiga byggnader eller temporära härbergen³⁹.

OCHA:s sammanställda översikt för humanitärt bistånd⁴⁰ inför 2016, [2016 Iraq Humanitarian Needs Overview](#), vittnar om en växande humanitär kris. Enligt rapporten är 7,9 miljoner människor i behov av skydd undan våld och övergrep, dels från IS men också till följd av den sociala fragmentering och diskriminering orsakat av de sekteristiska spänningar som råder i landet. Cirka 6,7 är i direkt behov av sjukvård. Hälsosektorn är hård pressad och resurserna räcker inte till att möta behoven. Irak har idag det högsta antalet tuberkulos fall i regionen och mässling har rapporterats i landets samtliga 18 provinser⁴¹. Brist på vatten och undermåliga sanitära förhållanden försvårar levnadsförhållandena, där 4,4 miljoner människor beräknas sakna direkt tillgång till vatten och sanitetstjänster⁴².

Fattigdomen ökar, i vissa områden med 50 procent. Händelseutvecklingen på marken, och den utdragna internflyktsituation, gör att allt fler befinner sig i en extrem utsatt situation, med bristande försörjningsmöjligheter, ökade priser och begränsad tillgång på livsmedel och andra förnödenheter. Konflikten hämmar den inhemska jordbruksproduktionen och landet blir allt mer beroende av livsmedelsimporter. OCHA beräknar att 4,4 miljoner människor är beroende av matransoner⁴³. Särskild svår är situationen i KRI-regionen. Befolkningen har ökat med 30 procent, sedan närmare en miljon flyktingar (både syriska flyktingar och internt fördrivna) sökt skydd i regionen⁴⁴.

³⁷ United Nations Office for the Coordination of Human Affairs, *2016 Humanitarian Response Plan*, 2016-01-31

³⁸ United Nations Office for the Coordination of Human Affairs, *2016 Iraq Humanitarian Needs Overview*, s. 3, 2016-01-31

³⁹ United Nations Office for the Coordination of Human Affairs, *2016 Iraq Humanitarian Needs Overview*, s. 4, 2016-01-31

⁴⁰ Ibid

⁴¹ Ibid, s. 5

⁴² United Nations Office for the Coordination of Human Affairs, *2016 Iraq Humanitarian Needs Overview*, s.15, 2016-01-31

⁴³ Ibid, s. 5

⁴⁴ Ibid, s.4

Den ökade arbetslösheten och de begränsade samhällstjänsterna sätter hård press på värdsamhällen som hyser internflyktingar. Konkurrensen om arbete och samhällstjänster bidrar till ökade spänningar och aggressioner mellan flyktingarna och lokalbefolkningen. Krisen tvingar familjer att vidta drastiska och desperata åtgärder till sin försörjning. Exploatering, trafficking och kriminalitet växer i takt med den ökade utsattheten många familjer befinner sig i⁴⁵. Därtill saknar många internflyktingar identitets handlingar och kan således inte få ut sina matransoner på tillflyktsorterna. Många uppges ha tappat eller lämnat kvar sina handlingar när de tvingats fly undan stridigheterna, andra ha blivit frångagna sina handlingar vid väggspärrarna under flykten. Uppemot 44 procent av de fördrivna familjer har minst en medlem som saknar glitliga identitetshandlingar⁴⁶. Arbetet med att valdiera och utfärda nya handlingar har satt hård press på myndigheterna och dessa internflyktingar, eftersom de berörda i många fall måste återvända till hemprovinsen för att få ut nya handlingar.

Myndigheterna har upprättat ett antal provinskontor (Bagdad, Dohuk, Najaf, Sheikhan, Zummar, Al-Qosh och Zilkan⁴⁷), med uppdrag att utfärda nya identitetshandlingar till nödställda internflyktingar⁴⁸. Trots initiativet har endast ett fåtal internflyktingar fått tillgång till kontoren. Därutöver råder det personal brist och kvalificerat kompetens vid kontoren⁴⁹.

En hel generation irakiska barn befinner sig i riskzonen. Många är traumatiserade och utblotade till följd av konflikten som uppges ha drabbat tre miljoner barn. Undernäring, bristande sjukvård och en hårdansatt utbildningssektor är några av konfliktens verkningar mot Iraks unga befolkning. Närmare 20 procent av barn i skolålder – cirka en miljon – går inte i skolan. Utanför lägren har endast 30 procent av de fördrivna barnen möjlighet att gå i skolan. Siffran för barn i läger ligger på 45 procent⁵⁰.

Enligt OCHA har över 400,000 internflyktingar återvänt till sina hemprovinser under 2015, men förutsättningarna är mycket prekära⁵¹. Infrastrukturen i de drabbade områdena är i det närmsta utslaget och basala samhällstjänster har upphört. Den fluktuerande säkerhetssituationen, triggad av en ökad närvaro av miliser och kriminella grupper skapar oro och sektaristiska/etniska spänningar som kan drabba återvändande, oavsett religiös eller etnisk tillhörighet⁵². Detta ges uttryck åt olika former av diskriminering, inskränkt tillgång till samhällstjänster och begränsade

⁴⁵ Ibid, s. 3

⁴⁶ Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC), *Iraq: IDPs caught between a rock and a hard place as displacement crisis deepens*, 2015-06-30

⁴⁷ IOM, *A Preliminary Assessment of Housing, Land and Property Right Issues Caused by the Current Displacement Crises in Iraq*, 2015-09-09, s. 29

⁴⁸ Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC), *Iraq: IDPs caught between a rock and a hard place as displacement crisis deepens*, 2015-06-30

⁴⁹ Ibid

⁵⁰ United Nations Office for the Coordination of Human Affairs, *2016 Iraq Humanitarian Needs Overview*, s.4, 2016-01-31

⁵¹ OCHA, *Iraq: Humanitarian Snapshot (as of 22 November 2015)*, November 2016

⁵² Ibid, s. 10

rörelsefrihet. Därtill förekommer risk för olycks- och dödsfall och skadegörelser p.g.a. miner, IED m.m. i de områden som tidigare kontrollerats av IS. Sanerings- och röjningsarbetet kräver omfattande och specialiserade resurser som irakiska staten inte kan tillhandahålla så som situationen ser ut⁵³.

I områdena under fortsatt IS kontroll är situationen mycket prekär. De cirka fem miljoner människor som lever i de av IS kontrollerade områdena saknar tillgång till humanitär hjälp och livsupphållande samhällstjänster⁵⁴.

4. Konfliktens påverkan på minoriteter och andra utsatta grupper

4.1. Minoritetsgrupper

Ingen befolkningsgrupp tycks ha förskonats från våldet. De flesta befolkningsgrupper är utsatta för en eller annan av konfliktens aktörer (IS, ISF, PMU, Peshmerga) och mycket beror på vem som har kontrollen i området där vederbörande bor. Det är inte heller omfattning av våldet som skiljer grupperna utan mönstret.

Allvarliga övergrepp fortsätter att begås i de av IS kontrollerade områdena.⁵⁵ Religiösa helgedomar tillhörande kristna, yezidier, turkmener och Shabak har skändats och förstörts⁵⁶. Bostäder som tidigare hyst Mosuls olika minoritetsgrupper står tomma⁵⁷. Andra har konfiskerat, ockuperats eller sålt vidare av IS⁵⁸.

Enligt al-Arabiya ska 200,000 kristna fördrivits från Nineva provinsen när IS intog Mosul och andra städer sommaren 2014⁵⁹. Omkring 125,000 sökte skydd i KRI-regionen⁶⁰. Landets kristna befolkning fortsätter minska⁶¹. Mellan 250,000 - 350,000 av Iraks 1,5 miljoner kristna (innan Saddamregimens fall) uppges finnas kvar i landet idag⁶².

⁵³ Ibid, s. 5

⁵⁴ Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC), *Iraq: IDPs caught between a rock and a hard place as displacement crisis deepens*, 2015-06-30

⁵⁵ Minority Rights Group International, *Between the Millstones: The State of Iraq's Minorities Since the Fall of Mosul*, s.3, 2015-02-05

⁵⁶ Ibid, s. 18

⁵⁷ BBC, *Inside Mosul: What's life like under Islamic State?*, 2015-06-09,

⁵⁸ Minority Rights Group International, *Between the Millstones: The State of Iraq's Minorities Since the Fall of Mosul*, s. 22, 2015-02-05

⁵⁹ Al-Arabiya, *Sombre Christmas for Iraq's Christians under Threat from ISIS*, 2015-12-24

⁶⁰ Iddon, P., Rudaw, *The Death Knell of Iraq's Christian Community*, 2016-01-06,

⁶¹ Griswold, E., The New York Times, *Is This the End of Christianity in the Middle East*,

⁶² Minority Rights Group International, *Between the Millstones: The State of Iraq's Minorities since the Fall of Mosul*, s. 22, 2015-02-05, Iddon, P., Rudaw, *The Death Knell of Iraq's Christian Community*, 2016-01-06

Men det är inte bara i IS kontrollerade områden som kristna känner sig hotade. I Bagdad, där en stor del av det kristna samfundet finns, har kristna drabbats av den ökade våldsspiralen och kriminalitet⁶³. Kristna är inte heller förskonade från shiamilisen, och i likhet med sunnimuslimerna (se 4.3) riskerar även de att utsättas för kidnappning och utpressning⁶⁴.

Shabaker och Turkmener i likhet med andra minoritetsgrupper under IS kontroll har fått utstå vedermödor, egendomsstöld och massmord. Shabaker och Turkmener, som är både sunni och shia muslimer betraktas med misstänksamhet av IS. Turkmener som är bosatta i områden utanför IS kontroll, som Diyala och Kirkuk, har också drabbats av de pågående etniska och sekteritiska spänningarna som råder i områdena⁶⁵.

Yezidier är kanske den gruppen som drabbats hårdast av IS sedan gruppen erövrade stora delar av Nineva provinsen i juni 2014. Rapporter om övergrepp och våld fortsätter. Kvinnor och flickor som lyckats fly till KRI-regionen vittnar om systematisk våldtäkt, tvångsgifte och sexslavshandel av unga kvinnor (se 4.3)⁶⁶. I maj 2015 avrättades 600 yezidier av IS i Sinjar⁶⁷. I november 2015 upptäcktes massgravar utanför staden Sinjar med 120 kroppar som man tror tillhör yezidier som avrättas av IS⁶⁸.

4.2. Sunni-och Shiamuslimer

Både sunni och shiamuslimer har utsatts för våld från alla sidor av konflikten, och oftast i områden där de funnits i minoritet. I Bagdad där inga direkta strider pågår, karaktäriseras våldet av en blandning av bombattacker och andra explosioner samt kidnappningar och skjutningar och avrättningar av civila. De finns inga särskilda områden eller grupper som anses särskild berörda, utan våldet tycks drabba både shia- och sunnimuslimer överallt i huvudstaden. Shiamuslimer blir oftast offer för bombattacker på offentliga platser, t.ex. marknader, medan sunnimuslimer arresteras, bortförs och torteras och i vissa fall avrättas⁶⁹.

Shiamiliserna står till stor del bakom kidnappningar och avrättningar av sunnimuslimer. Huruvida miliserna har agerat på egen hand, eller om det är miliser som arbetar inom polisen eller armén som ligger bakom dåden är inte klart⁷⁰. Landinformationsenheten vid Finlands migrationsmyndighet

⁶³ Landinfo, *Irak: Bagdad-sikkerhetssituasjonen per februar 2015*, s. 14, 2015-02-13

⁶⁴ Ibid, s. 15

⁶⁵ Landinfo, *Irak: Sikkerhetssituasjon og internt fordrevne i Kirkuk provins - mai/juni 2015*, s. 17, 2015-07-02, Landinfo, *Irak: Sikkerhetssituasjon og internflyktninger i Diyala, april 2015*, s. 17, 2015-04-24

⁶⁶ Human Rights Watch, *Iraq: ISIS Escapees Describe Systematic Rape*, 2015-04-16

⁶⁷ ARA-News, *ISIS militants execute 600 Yazidis northern Iraq*, 2015-05-02

⁶⁸ Calderwood, I., Daily Mail, *Horror after another mass grave containing 120 Yazidis and rigged with booby-traps is discovered in Sinjar a month after Iraqi town was recaptured from ISIS*, 2015-11-28

⁶⁹ Landinfo, *Irak: Bagdad-sikkerhetssituasjonen per februar 2015*, s. 14, 2015-02-13

⁷⁰ Ibid

uppgger i sin rapport⁷¹ (från april 2015) om säkerhetsläget i Bagdad *Security Situation in Baghdad-The Shia Militias* att shiamiliser har stort inflytande i huvudstadsregionen, särskilt Asa'ib Ahl al-Haqq (AAH), och står bakom avrättningar på sunnimuslimer. Vidare rapporterats att sunnimuslimer bosatta i huvudstadens blandade stadsdelar (sunn-shia) har tvingats flytta därifrån efter påtryckningar och hot från shiamiliser. Kidnappningar av sunnimuslimer har också ökat⁷². Misstro mot utomstående sunnimuslimer (t.ex. internflyktingar) är också stort eftersom de oftast misstänks för kopplingar till IS⁷³. Sunnimuslimer stoppas och trakasseras i större utsträckningar än shiamuslimer vid väggspräckarna, som till stor del bemannas av shiamiliser⁷⁴.

Enligt Landinfos rapport om säkerhetssituationen i Bagdad -*Irak: Bagdad-sikkerhetssituasjonen per februar 2015*- ökade våldet i huvudstaden sedan IS tog över kontrollen av Mosul. Shiamuslimer, som utgör majoriteten av befolkningen i huvudstaden, är särskilt utsatta av den anledningen. Flertalet av explosionerna kan troligen tillskrivas IS och eventuellt andra sunnimilis⁷⁵.

Våldsinslaget i Bagdad skiljer sig inte från andra provinser drabbade av konflikten (Anbar, Salah al-Din, Diyala och Nineva). I Diyala har shiamiliser och irakiska säkerhetsstyrkorna bränt och plundrat bostäder tillhörande sunnimuslimer i syfte att hindra sunnibefolkningen från att återvända hem⁷⁶. I januari 2015 dödades 70 sunnimuslimer, där bland annat kvinnor och barn, i närheten av Barwarah av shiamiliser efter att ha återtagit kontrollen i området från IS⁷⁷. Liknande övergrepp begångna av IS har också rapporterats i provinsen mot shiabefolkningen. Bombattacken i Khan Bani Saad i Diyala i juli 2015 (se 2.2.3) uppges ha skördat det högsta antalet dödsoffer i Irak på ett decennium⁷⁸.

Många av de lokala stammarna i Anbar, Salah al-Din och Nineva- som till stor del är sunnimuslimer- har kommit i kläm i kampen mellan IS och regeringsstyrkorna, stödda av shiamilisen och kurdiska peshmergan. Stammarna har försökt hävda sig mot de olika grupper som har sökt kontrollera deras områden⁷⁹. Sunnimuslimer misstänks för att ha kopplingar till IS och utsätts därför för övergrepp av både militären och shiamilisen. Liknaden händelse har ägt rum i de områden som kontrollerats av IS, där

⁷¹ Finish Immigration Service, Country Information Service, *Security Situation in Baghdad-The Shia Militias*, s.14, 2015-04-29

⁷² Ibid

⁷³ Ibid, s. 15

⁷⁴ Finish Immigration Service, Country Information Service, *Security Situation in Baghdad-The Shia Militias*, s.16, 2015-04-29

⁷⁵ Ibid, s.10

⁷⁶ Landinfo, *Irak: Sikkerhetssituasjon og internflyktinger i Diyala, april 2015*, s. 15,

⁷⁷ Los Angeles Times, *Iraq officials vow to investigate alleged massacre of sunnis*, 2015-01-27

⁷⁸ Ibid

⁷⁹ Landinfo, *Irak: Sikkerhet og intern fordrevne i Salahaddin provins*, s. 15, 2015-03-16

sunnimuslimer råkat illa ut för att man uppfattat de för att vara regimtrogna⁸⁰.

Kirkuk är en provins av stor strategisk betydelse med en omstridd befolkningssammansättning. Provinsens vitala ekonomiska resurser (gas och olja), den utdragna konflikten och den etnisk/religiösa sammansättningen tillsammans bidrar till en hel del spänningar mellan grupperna. Relationerna mellan araber och kurder har alltid varit spända och kurderna har alltid betraktat araber med misstro⁸¹. Sunnimuslimer lever i rädsla för hämndaktioner från kurder, turkmener och shiamuslimer, för attacker begångna av IS⁸². Araber som tidigare flytt sina hemorter i rädsla för repressalier har hindrats från att återvända⁸³. Därtill har det förekommit individuella attacker mot araber från kurder och turkmener⁸⁴. Liknande incidenter har begåtts mot sunniaraber hemmahörande i områden som tidigare kontrollerats av IS sedan de återerövats av shiamuslimer och peshmergan⁸⁵.

4.3. Kvinnor och barn

4.3.1. Kvinnor

Genderbaserat våld är numera ett beständigt inslag i konflikten. Våld mot kvinnor är inte längre en bieffekt av konflikten utan snarast en integrerad del av den. Fysiskt, psykiskt och sexuellt våld använts för politiska ändamål, bryta ner motståndare och till att förgöra hela samhällen⁸⁶.

IS inmarsch i Mosul och upprättandet av shiamuslimen anses vara de huvudfaktorer till det framvällande våldsinslaget som begås mot kvinnor i Irak. IS har infört restriktiva klädkoder och hårda straffsatser för kvinnor som bryter mot dem. Kvinnornas rörelsefrihet utanför hemmet är i det närmaste obefintligt utan manlig ledsagare. Shariadomstolarna som upprättats av IS har dömt ett flertal kvinnor till döden för sedlighetsrelaterade överträdelser. Kvinnliga förvärvsarbetare, aktivister, politiker och akademiker har torterats och avrättats⁸⁷.

Kidnappningar och bortförande av kvinnor är en utbredd och framgångsrik skrämseltaktik som IS utövar för att befästa greppet över befolkningen. Särskilt utsatta är minoritetsgrupper, som yezidier, shabak, Turkmener och kristna⁸⁸.

⁸⁰ Landinfo, *Irak: Sikkerhet og intern fordrevne i Anbar provins*, s. 12, 2015-03-03

⁸¹ Amnesty International (AI), *Banished and dispossessed*, January 2016 och Landinfo, *Irak: Sikkerhet og intern fordrevne i Kirkuk provins*, s. 15-16, 2015-07-02

⁸² Ibid, s. 17

⁸³ Ibid

⁸⁴ Ibid

⁸⁵ Ibid

⁸⁶ Puttick, M., Minority Rights Group International, *No Place to Turn: Violence against women in the Iraq conflict*, s. 4, February 2015

⁸⁷ Ibid s. 17

⁸⁸ Ibid

Det finns inga exakta uppgifter över antalet kvinnor som hålls fångna av IS idag. Inte heller finns det någon tillförlig statistik över antalet övergrepp begångna mot kvinnor i Irak. Frågor som berör sexrelaterade våld är särskild känsliga i det starkt rotade hederskultur som råder i samhället, och som oftast hindrar offer från att rapportera sina umbäranden, inte minst till sina egna familjemedlemmar, främst av rädsla för repressalier⁸⁹.

I slutet av 2014 lyckades 300 kvinnor fly undan IS i Ninevaprovinc. Kvinnorna flydde till KRI-regionen. Överlevande yezidiska kvinnor som intervjuats av Human Rights Watch i Dohuk berättar om kvarvarande familjemedlemmar i fångenskap, eller som dödade av IS. Kvinnor har berättat att de försökte begå självmord, eller vittnat om andra som begått självmord under fångenskapen för att undkomma övergrepp och tvångsäktenskap⁹⁰. Tillfångatagna kvinnor tvingades konvertera till Islam. Kurdiska myndigheterna som hittills tagit emot över 600,000 internflyktingar från Ninevaprovinc saknar resurser och kompetens för att ta hand om alla offer. Många saknar tillgång till sjukvård och psykosocialt stöd. Och för de som har tillgång till psykosocialt stöd finns det en motvilja att ta emot hjälp. Självmord bland de överlevande är förekommande. Vidare rapporteras om kvarvarande kvinnor som förflyttats till olika platser inom IS-kontrollerade områden, både i Irak och i Syrien⁹¹.

Även andra aktörer i konflikten ligger bakom en del av övergreppen begångna mot kvinnor i de områden som ligger under deras kontroll. Våldtäkt används både som påtrycknings- och tortyrmetod mot män där milisgrupper-både sunni och shia våldtagit deras kvinnor för att få fram information om manliga familjemedlemmars förehavanden, eller för att utkräva hämnd⁹².

Trafficking och prostitution är utbredda problem som drabbat kvinnor under konflikten. Särskilt såbara är ensamstående kvinnor som saknar manlig beskyddare. Kvinnor som blivit interflyktingar eller förlorat sina män i strider är ekonomiskt utsatta och blir oftast lätt byte för sexuell exploatering av kriminella gäng. Det finns även fall där kvinnor pressas till prostitution av den egna familjen som ansett sig tvingade att agera utifrån en svår ekonomisk situation⁹³. Kvinnor som hamnar i prostitution riskerar oftast rättsliga följder som resulterar i fängelsestraff. Traffiking i fängelse är således utbrett där kriminella gäng går i borgen för kvinnorna som då återfaller i prostitution för att betala av skulden⁹⁴. Offer för trafficking

⁸⁹ Ibid, s.23

⁹⁰ Human Rights Watch, *Iraq: ISIS Escapees Describe Systematic Rape*, s.1, 2015-04-15

⁹¹ Human Rights Watch, *Iraq: ISIS Escapees Describe Systematic Rape*, s.1, 2015-04-15

⁹² Puttick, M., Minority Rights Group International, *No Place to Turn: Violence against women in the Iraq conflict*, s. 23, February 2015

⁹³ Ibid, s.31

⁹⁴ Puttick, M., Minority Rights Group International, *No Place to Turn: Violence against women in the Iraq conflict*, s. 31, February 2015

⁹⁴ Ibid

riskerar att hamna i prostitution utanför Iraks gränser (t.ex. Syrien och Jordanien). Även sedan irakiska regeringen ratificerade konventionen för att motverka trafficking -*The Convention Against Transnational Organized Crime (the Palermo Protocol)* - har inga reella åtgärder vidtagits för att stävja eller beivra denna typ av brottslighet. Polisen och gränsbevakningsmyndigheterna saknar utbildning och kunskap i området⁹⁵. Avsaknade av stödverksamhet och kvinnohem försvårar kvinnornas situation. Många av offren avtjänar hellre fängelsestraffet än att återhamna i prostitution eller riskera repressalier från familjemedlemmar⁹⁶.

4.3.2. Barn

Förutom de humanitära umbärande som barn har fått utstå har konflikten medfört allvarliga inskränkningar på deras rättigheter. FN:s säkerhetsråd tar upp frågan i en omfattande [rapport](#)⁹⁷ om konfliktens inverkan på barn i Irak. Enligt rapporten - som täcker perioden 2011 t.o.m. juni 2015 - har 1,256 barn dödats och 1,831 skadats under rapporteringperioden i stridsrelaterat våld och på grund av det försämrade säkerhetsläget⁹⁸. Högst antal dödsoffer rapporteras i provinserna Diyala, Bagdad, Nineva, Salah al-Din, Anbar och Kirkuk. Våldets karaktär har också ändrats i samband med IS inmarsch i Mosul 2014. Attacker mot civila mål (t.ex. marknadsplatser, moskéer, skolor och sjukhus) har intensifierats och därmed skördat flera unga liv. Enligt rapporten ska 1,190 barn dödats under 2014⁹⁹. Även stridande parter på regeringssida rapporteras ligga bakom en del av attacker riktade mot civilbefolkningen och där barn drabbats. I juni 2014 dödades fyra barn i Baquba (Diyala) när AAH stormade en polisstation och öppnade eld mot 52 interner. En liknade incidenten utlöstes i Sa'diyah-distriktet (Diyala) i augusti 2014 när väpnade klanmedlemmar (Zarkoush) öppnade eld mot en moské. Uppemot 50 personer dödades i attacken, varav sexton pojkar i åldrarna åtta till sjutton år¹⁰⁰.

Systematisk rekrytering av barn till olika väpnade grupper fortsätter att öka. Milisgrupper fortsätter att utnyttja barn i direkta stridigheter eller indirekt som spioner och spejare. Vidare utnyttjas de vid transport av förnödenheter och utrustning eller för att placera ut attrapper m.m. Andra vittnesmål rapporterar att barn används till att bemanna väggspärrar eller för att medverka i inspelning av propagandavideoklipp¹⁰¹.

IS särskilda ungdoms gren rekryterar unga pojkar till väpnade operationer eller för polisiära ändamål (t.ex. gripanden) inom IS-kontrollerade territorium¹⁰². De

⁹⁵ Ibid s.33

⁹⁶ Ibid.

⁹⁷ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on children and armed conflict in Iraq*, 2015-11-09, <http://reliefweb.int/report/iraq/report-secretary-general-children-and-armed-conflict-iraq-s2015852>

⁹⁸ Ibid, s. 6

⁹⁹ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on children and armed conflict in Iraq*, s. 6, 2015-11-09

¹⁰⁰ Ibid, s. 7

¹⁰¹ Ibid, s. 8

¹⁰² Ibid

flesta barn har förts bort från sina hemorter (al-Rutba, Al-Qaim, Aah, Rawa (Anbar))¹⁰³ till träningsläger. IS uppges hålla uppemot 900 barn i olika läger. Barnen delas upp efter ålder; där barn mellan fem och tio år placeras i religiösa läger medan barn från tio uppemot femton år tvingas till militärläger söder om Mosul. Barn som vägrar inrätta sig utsätts för misshandel, tortyr och våldtäkt¹⁰⁴.

Liknade rekrytering pågår inom milisgrupper som stödjer regeringstrupperna i kampen mot IS, så som PMU-milisen och sunnimiliser samt även miliser som stött peshmergan. PMUs rekrytering av barn sker till stor del i de konflikttrabbade områdena där milisen har kontroll, men även i Bagdad och Basra. Pojkar rapporteras patrullera i PMU-konvojer i Bagdads stadsdelar. I Amrili (Salah al-Din) har pojkar (så unga som tio år) inkorporerats i hemvärnsgrupper med kopplingar till PMU¹⁰⁵. Skolor i Basra, Bagdad och andra provinser i söder har omvandlats till religiösa militärläger efter att stor Ayatollan al-Sistani manat skolbarn att delta i militärutbildning under sommaruppehållet. Det finns inget som tyder på att staten har försökt ingripa eller hindra PMUs barnrekryteringskampanjer. I den kurdiska regionen (KRI) har unga yezidiska pojkar rekryterats inom yezidiska milisgrupper som strider med den kurdiska Peshmergan i Nineva samt vid fronten i Sinjar, Tallkef, Hamadaniya och Makhmour. Liknade rekrytering sker inom turkmenska milisgrupper som deltagit i strider mot IS i Kirkuk och Nineva. I säkerhetsrådet rapport framgår att vittnen sett barn vid sunnibemannade (med kopplingar till Sahwarådet) vägspärrar i Mosul, Anbar, Babil, Salah al-Din och Diyala. Pojkarna uppges ha rekryterats lokalt på falska identitetshandlingar¹⁰⁶.

Antalet barn som sitter i fängelse för terrorrelaterade brott (enligt artikel 4 i anti-terrorlagen) har ökat. Enligt säkerhetsrådets rapport finns det totalt 474 barn som sitter i fängelse i Iraks södra och centrala provinser misstänkta eller dömda för terrorrelaterade brott. Lagen föreskriver dödsstraff för terrordåd, utan hänsyn till ålder. I KRI uppges 12 barn sitta fängslad för liknade brott (enligt KRIs artikel 2, anti-terror lag Nr. 3/2006). Enligt rapporten ska barnen ha hållits frihetsberövad från två månader och upp till tre år¹⁰⁷. Myndigheterna saknar barnanpassade platser vid fängelserna varför många barn sitter internerade med vuxna¹⁰⁸.

Trafficking, sexuelltvåld och övergrepp ökade dramatiskt i samband med IS inmarsch i Mosul i juni 2014. Detta har också medfört en lika märkbar ökning i antalet bortförda barn. Under 2014 rapporterades närmare 1,300 fall av bortförande av barn, vilken var en ökning med 1,700 procent, i jämförelse med

¹⁰³ Dearden, L., The Independent, *Isis kidnaps up to 500 children Iraq' to use as suicide bombers and child soldiers*, 2015-06-01

¹⁰⁴ Paton, C., International Business Times, *ISIS in Iraq: Daesh holding 3.500 predominantly sex slaves in its Iraqi territories*, 2016-01-19

¹⁰⁵ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on children and armed conflict in Iraq*, s. 9, 2015-11-09

¹⁰⁶ Ibid s.10

¹⁰⁷ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on children and armed conflict in Iraq*, s. 9, 2015-11-09, s. 10

¹⁰⁸ Ibid

2013 (4 fall) och 2012 (18 fall)¹⁰⁹. Dokumentation och rapportering av sexuellrelaterade brott, och andra övergrepp begångna mot barn är en stor utmaning, främst med anledning av säkerhetsläget och brist på access till IS kontrollerad territorium, men också på grund av stigma och rädslan för repressalier som oftast associeras med denna typ av brott¹¹⁰. Tusentals kvinnor och flickor- den övergripande majoriteten yezidier- uppges ha bortrövats av IS. Många har sålts som sexslavar i IS-kontrollerade områden¹¹¹.

4.4. Palestinier

Den övergripande majoriteten av palestinier bor i Bagdad. Det rådande säkerhetsläget i Bagdad har bidragit till att förvärra palestiniernas situation. Palestinier fortsätter att betraktas som anhängare till den forna regimen. Kopplingen till den forna regimen och palestiniernas sektaristiska tillhörighet, sunniislam, fortsätter väcka misstro bland irakierna, särskilt hos shiabefolkningen. Palestinier anklagas för samröre med de extremistiska grupperna som ligger bakom attackerna i huvudstaden. Förövarna bakom det våld som drabbar palestinier är oftast shiamiliser och säkerhetstjänsten. Därtill har även shiaklaner utövat påtryckningar mot gruppen. Palestinierna vågar inte vända sig till myndigheterna i rädsla för repressalier¹¹².

Möjligheter för palestinier att förflytta sig i huvudstaden är begränsade på grund av shiamilisernas allt starkare inflytande. Palestinier stoppas regelmässigt vid vägspärrarna där de tvingas betala mutor för att släppas¹¹³.

5. Källor

5.1. Elektroniska källor

Al-Arabiya, *Somber Christmas for Iraq's Christians under Threat from ISIS*, 2015-12-24, <http://english.alarabiya.net/en/perspective/features/2015/12/24/Somber-Christmas-for-Iraq-s-Christians-under-threat-from-Islamic-State.html>

Al Arabiya, *Gunmen kill 3 Sunni clerics in Iraq city of Basra*, 2015-01-02 <http://english.alarabiya.net/en/News/middle-east/2015/01/02/Gunmen-kill-3-Sunni-clerics-in-Iraqi-city-of-Basra.html>

Al Forat News Agency, *Breaking news 3 factories for improvising car bombs in Diyala*, 2015-08-26, <http://en.alforatnews.com/modules/news/article.php?storyid=21256>

Al Jazeera, *Suicide car bomb attack hits Iraq's Erbil*, 2014-11-19 <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2014/11/deadly-car-bomb-hits-iraq-erbil-2014111992353562885.html>

Amnesty International (AI), *Banished and dispossessed, January 2016, Forced displacement and deliberate destruction in northern Iraq* <http://www.amnestyusa.org/research/reports/banished-and-dispossessed-forced-displacement-and-deliberate-destruction-in-northern-iraq>

¹⁰⁹ Ibid s. 13

¹¹⁰ Ibid, s. 11

¹¹¹ Paton, C., International Business Times, *ISIS in Iraq: Daesh holding 3.500 predominantly sex slaves in its Iraqi territories*, 2016-01-19

¹¹² Lifos, Temarapport; *Palestinier i Bagdad*, s. 6, 2015-09-20

¹¹³ Ibid

ARA-News, *ISIS militants execute 600 Yazidis northern Iraq*, 2015-05-02, <http://aranews.net/2015/05/isis-militants-execute-600-yezidis-northern-iraq/>

BBC, *Scores killed by car bomb attacks in eastern Iraq*, 2015-08-10 <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-33853110>

BBC, *Inside Mosul: What's life like under Islamic State?*, 2015-06-09, <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-32831854>

BBC, *Iraq troops reach Baiji oil refinery besieged by IS*, 2015-11-18 <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-30103392>

Bloomberg, *Iraq Plans Unprecedented Pay Cuts as financial Crisis Deepens*, 2015-10-28 <http://www.bloomberg.com/news/articles/2015-10-28/iraq-plans-unprecedented-pay-cuts-as-financial-crisis-deepens>

Calderwood, I., Daily Mail, *Horror after another mass grave containing 120 Yazidis and rigged with booby-traps is discovered in Sinjar a month after Iraqi town was recaptured from ISIS*, 2015-11-28, <http://www.dailymail.co.uk/news/article-3337564/Bombs-Iraq-mass-grave-IS-victims.html>

Congressional Research Service (CRS), *Iraq: Politics, Security and US Policy*, 20150526, s. 25 - 27 http://digital.library.unt.edu/ark:/67531/metadc689477/m1/1/high_res_d/RS21968_2015May26.pdf

Dearden, L., The Independent, *Isis kidnaps up to 500 children Iraq' to use as suicide bombers and child soldiers'*, 2015-06-01, <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/isis-kidnaps-up-to-500-children-in-iraq-to-use-as-suicide-bombers-and-child-soldiers-10288989.html>

Finish Immigration Service, Country Information Service, *Security Situation in Baghdad - The Shia Militias*, 2015-04-29, http://www.google.se/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0ahUKEwiJ2sHsOtvKAhVHVYwKHSWAKIQFggiMAE&url=http%3A%2F%2Fwww.migri.fi%2Fdownload%2F61225_Security_Situation_in_Baghdad_-_The_Shia_Militias_29.4.2015.pdf%3F69658dcb1606d388&usg=AFQjCNE1GOQrnIwKM3nBNtCY3wiUr1lnTQ

Griswold, E., The New York Times, *Is This the End of Christianity in the Middle East*, <http://www.nytimes.com/2015/07/26/magazine/is-this-the-end-of-christianity-in-the-middle-east.html>

The Guardian, *Iraq's Abadi dismisses 123 senior officials as part of reforms*, 2015-09-09 <http://www.theguardian.com/world/2015/aug/07/iraq-protest-corruption-power-cuts>

Human Rights Watch, *Iraq: ISIS Escapees Describe Systematic Rape*, 2015-04-16, <https://www.hrw.org/news/2015/04/14/iraq-isis-escapees-describe-systematic-rape>

Iddon, P., Rudaw, *The Death Knell of Iraq's Christian Community*, 2016-01-06, <http://rudaw.net/english/middleeast/iraq/06012016>

IOM, *A Preliminary Assessment of Housing, Land and Property Right Issues Caused by the Current Displacement Crises in Iraq*, 2015-09-09,

IOM, *Diyala - Governorate Profile, (August 2015)* <http://reliefweb.int/report/iraq/iraq-iom-governorate-profile-diyala-august-2015> https://www.google.se/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=7&ved=0ahUKEwiiLj13uXKAhXonXIKHZxKBhcQFghKMAY&url=https%3A%2F%2Fwww.iom.int%2Fsite%2Fdefault%2Ffiles%2Four_work%2FDOE%2FLPR%2FA-Preliminary-Assessment-of-Housing-Land-and-Property-Right-Issues-Caused-by-the-Current-Displacement-Crisis-in-Iraq.pdf&usg=AFQjCNFUETtHnv8A-4glo3YhlmxGMd8LKw&bvm=bv.113370389.d.bGQ

Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC), *Iraq: IDPs caught between a rock and a hard place as displacement crisis deepens*, 2015-06-30, <http://www.internal-displacement.org/middle-east-and-north-africa/iraq/2015/iraq-idps-caught-between-a-rock-and-a-hard-place-as-displacement-crisis-deepens>

Iraq Body Count, *Iraq 2015: A Catastrophic Normal*, 2016-01-01 m.m. <https://www.iraqbodycount.org/analysis/numbers/2015/>

Iraqi Business News, *Basra has Money to Spend on Infrastructure*, 2015-07-27 <http://www.iraq-businessnews.com/2015/07/27/basra-has-money-to-spend-on-infrastructure/>

Iraqi News, *Abadi sends armored forces to Basra to end tribal conflicts*, 2016-01-13

Iraq Oil Report, Militias oversee spiking violence in Diyala, 2015-03-29
<http://www.iraqoilreport.com/news/militias-oversee-spiking-violence-in-diyala-14293/>

Kurdish Daily News, Southern Iraq Bypassing Kurdistan in Democracy, 2015-04-17
<http://kurdishdailynews.org/2015/04/17/michael-rubin-southern-iraq-bypassing-kurdistan-in-democracy/>

Landinfo, *Irak: Sikkerhet og intern fordrevne i Anbar provins*, 2015-03-03,
<http://lifosintern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=34489>

Landinfo, *Irak: Sikkerhet og intern fordrevne i Salahaddin provins*, 2015-03-16,
<http://lifosintern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=34488>

Landinfo, *Irak: Bagdad-sikkerhetssituasjonen per februar 2015*, 2015-02-13,
<http://lifosintern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=34486>

Landinfo, *Irak: Sikkerhetssituasjon og internflyktninger i Diyala, april 2015*, 2015-04-24,
<http://www.landinfo.no/id/494>

Landinfo, *Irak: Sikkerhetssituasjon og internt fordrevne i Kirkuk provins - mai/juni 2015*, 2015-07-02, <http://www.landinfo.no/id/494>

Lifos, Temarapport; *Palestinier i Bagdad*, 2015-09-20,
<http://lifosintern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=35734>

Los Angeles Times, *Iraq officials vow to investigate alleged massacre of sunnis*, 2015-01-27, <http://www.latimes.com/world/middleeast/la-fg-iraq-shiites-sunnis-killings-20150127-story.html>

Menas Associates, *Trouble in Basra*, 2015-07-29, <https://www.menas.co.uk/trouble-in-basra/>

Minority Rights Group International, *Between the Millstones: The State of Iraq's Minorities Since the Fall of Mosul*, 2015-02-05,
<http://www.google.se/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=10&ved=0ahUKEwiDx-N09vKAhUBDiwKHXM0AE8QFghlMAk&url=http%3A%2F%2Funpo.org%2Fdownloads%2F1271.pdf&usq=AFOjCNGbSxkq1X5xd-2LI3R-d3fXfTsfiyw>

Musings on Iraq, Joel Wing, hämtad 2016-01-18 från Firefox,
<http://musingsoniraq.blogspot.se/>

New York Times, *Iraqi Government and Kurds Reach Deal to Share Oil Revenues*, 2014-12-02
http://www.nytimes.com/2014/12/03/world/middleeast/kurd-pact-with-baghdad-against-islamic-state.html?_r=0

Niqash, flera artiklar och rapporter
<http://www.niqash.org/en/articles/economy/5153/>

Paton, C., International Business Times, *ISIS in Iraq: Daesh holding 3.500 predominantly sex slaves in its Iraqi territories*, 2016-01-19, <http://www.ibtimes.co.uk/isis-iraq-daesh-holding-3500-yazidi-sex-slaves-its-iraqi-territories-1538792>

Puttick, M., Minority Rights Group International, *No Place to Turn: Violence against women in the Iraq conflict*, February 2015,
<http://lifosintern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=35741>

Reuters, *Bombs in Shi'ite, Kurdish districts kill 35 in Iraq*, 2014-12-05,
<http://www.reuters.com/article/2014/12/05/us-mideast-crisis-iraq-blast-idUSKCN0JI0TP20141205>

United Nations Office for the Coordination of Human Affairs, *2016 Humanitarian Response Plan*, 2016-01-31,
<https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/iraq/document/2016-iraq-humanitarian-response-plan>

United Nations Office for the Coordination of Human Affairs, *2016 Iraq Humanitarian Needs Overview*, 2016-01-31,
<https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/iraq/document/2016-iraq-humanitarian-response-plan>

United Nations Security Council, *Fourth report of the Secretary-General pursuant to paragraph 6 of resolution 2169 (2014)*, 2015-07-13, <http://reliefweb.int/report/iraq/fourth-report-secretary-general-pursuant-paragraph-6-resolution-2169-2014-s2015530-enar>

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on children and armed conflict in Iraq*, 2015-11-09, <http://reliefweb.int/report/iraq/report-secretary-general-children-and-armed-conflict-iraq-s2015852>

Wall Street Journal, Iraq, Kurdistan Oil Deal Close to Collapse, 2015-07-03
<http://www.wsj.com/articles/iraq-kurdistan-oil-deal-close-to-collapse-1435922324>

5.2. Muntliga källor

Företrädare för MERI i Erbil

Lifos publikationer

Landrapport syftar primärt till att utgöra ett underlag till Migrationsverkets rättsliga styrning. Den kan också ge stöd vid handläggning i migrationsärenden.

Temarapport syftar till att ge landinformation i ett eller flera sammanlänkade teman, alternativt ett tema som berör flera länder.

Lägesanalys syftar till att ge en kortfattad lägesbild av en situation i ett land, inklusive en analys kring möjlig utveckling.

Scenarioanalys syftar primärt till att utgöra ett stöd vid prognosarbete, strategiskt beslutsfattande etc. genom att beskriva ett antal möjliga scenarier samt sannolikheten och konsekvensen av dessa.

Fråga-Svar är sammanställningar av information som svar på frågor från Migrationsverkets anställda.

Om Lifos

Lifos är ett center för landinformation och omvärldsanalys. Vi samlar in, analyserar och upprätthåller expertkunskap om länder och regioner från vilka människor söker sig till Sverige.

Lifos mission: Lifos är ett expertorgan, vilket agerar opartiskt och proaktivt för att bidra till rättssäkra och effektiva migrationsprocesser genom tillförlitlig, relevant och lättillgänglig landinformation och omvärldsanalys.

Migrationsverket • 601 70 Norrköping

gb-lifos@migrationsverket.se

<http://lifos.migrationsverket.se> • www.migrationsverket.se